

DOPIS

AKPR, f. KPR, inv. č. 260/A, č. j. D 2591/09, k. 12. Originál, rukopis.

- a – Psáno na hlavičkovém papíře Minister Československej Republiky s plnou mocou pre správu Slovenska.
 - b – Datace částečně předtištěna.
 - c – Nečitelné slovo.
 - d – Podle smyslu má být zřejmé: No s lútosťou sa dozvedám, že je v ministerskej rade navrhované rozpuštit spolu s inými piatimi i referát evanjelickej cirkvi v Bratislave, preto uvažujem, ako by sa [to] dalo [zariadiť, aby] memorandum mohlo dôjsť do rúk centrálnej vlády v Prahe
- 1 – Rozumí se ministr školství a národní osvěty Gustav Habrman (1864–1932).

A. Štefánek T. G. Masarykovi^a
Bratislava, 16. září 1919^b

/26

V Bratislavě dňa 16. září 1919.

Na stížnost premonstrátského řádu v Košicích,¹ sděluje podepsaný vládní referent pro školské věci v Bratislavě, že už před pěti měsíci prohlédl osobně vyšší gymnázium řádu premonstrátů v Košicích a přesvědčil se, že tento řád nemůže rozhodně vyučovati na území republiky československé, poněvadž svým složením, výchovou i tradicemi je čistě maďarský a neostýchal se ani nyní v poslední době, ač mu bylo umožněno ukončit školský rok a osvědčit svou loajálnost vůči státu, neustále agitovat mezi žáky proti slovenčině a proti státu.

V aktu župana župy Abauj-Tornianské z 10. září 1919 č. 34 se sděluje, že jeden z vedoucích profesorů ústavu Mikuláš Vass při slavné mši v košické katedrále dne 7. září 1919 odvážil se kázati ve prospěch ubohého „Magyarország“, který v minulosti mnoho zlého zažil, ale i Turky přežil, nakonec pak citoval maďarský hymnus.²

Župan dr. Sekáč dal na to ihned prof. M. Vasse vypovědět z území republiky československé. Tím však není věci odpomoženo, neboť všichni profesori, jak svědčí purkmistr dr. Mutnyanský i škol[ský] inspektor prof. Gara, jsou ducha šovinisticky maďarského a všichni činitelé, úřední i neúřední, pokud jsou Slováci, přejí si, aby řád tento z území republiky byl odstraněn. Ze stejných důvodů zavřeno bylo i gymnázium v Rožnavě, neboť působnost tohoto řádu je státu nebezpečná. Církevní referent Karel Medvecký³ sám vykázal už dva členy řádu premonstrátského.

Po úřadě s referentem pro záležitost církve katolické Karlem Medveckým může býti toto premonstrátské gymnázium proměněno v utraquistické⁴ katolické.

Tím vyhoví se i státním zájmům a církev nebude ničeho proti tomu namítat.

Přiloženému protestu nelze naprosto věřit.

Vládní referent pro školstvo:
Ant[on] Štefánek^c

DOPIS

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. R-28, k. 399. Originál, strojopis.

- a – Psáno na hlavičkovém papíře Minister Československej Republiky s plnou mocou pre správu Slovenska.
- b – Adresováno: Panu prezidentu republiky československé v Praze.
- c – Vlastnoruční podpis perem.
- 1 – Rozumí se stížnost ze dne 31. 8. 1919. Viz zde dok. č. 23.
- 2 – Vass zřejmě řekl: „Bože, ochraňuj Maďary“ (Isten, áldd meg a magyart), což je první verš maďarské hymny, zvané Hymnus (maď. Hymnusz).
- 3 – Karol Anton Medvecký (1875–1937), slovenský říms. kat. církevní hodnostář, v roce 1918 tajemník Slovenské národní rady a signatář Martinské deklarace, 1918–1920 vládní referent pro církevní záležitosti v Ministerstvu s plnou mocí pro správu Slovenska.
- 4 – Rozumí se: jazykově smíšené, tj. slovenské a maďarské.

A. Štefániková T. G. Masarykovi
Bratislava, 2. října 1919

/27

Pane Prezidente!

Dcera moja vrátila sa z Prahy, odevzdala mi peňažní dar, ktorý Ste laskave mne ráčil poslať. Som hlboko dojata nad péči otcovsku, ktoru ke mne prechovávat ráčíte, som tak toho potrebná v mojom opustenom vstave. Včil na zimu strojím svoju domacnosť si zaridiť, už stoho veľkého dôvodu, že dceru mám 12 rokov taško nemocnú a tu opateru ktorá sa vyžaduje jedine tak jej možem poskytnúť, keď svoju domacnosť bude mať. Devčilku^a dla možnosti moj zat i dcera nás opatrovali, preto som sa podelila s tým obnosom 5000 korun som zatovi nechala, 5000 som sebe a tak myslím za stravu som vyrovanana z mojima detmi, že tu možnosť Vaše šlechetné srdce mi dopomohlo modlým sa tomu Všemohúcemu pánu, by z jeho svatím požehnaním vždi vo Vašom dome prebyvat ráčil. Čekam vzdy ešte tu slubenu penziu, ktorá neide, a neviem ani nakoho by som sa tu mohla obrátiť.

Ešte ráz shlbky srdca dakujem za Vašu laskavosť a pecu o mňa.

Klaním sa z uctou

Albertina Štefánik

Bratislava 2ho Oktobra 1919
Jakubovo namestie 15.

DOPIS

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. Kor-II-8. Originál, rukopis.

- a – Má být „dovčilku“, tj. „doteraz“.